

28. December 2023

Geschiedenis van de stad

Stadsgeschiedenis: Het concertorgel in het clubhuis van de St. Paulus arbeiders

Stadsarchief Bocholt presenteert de historische "Foto van de maand"

Deze keer herdenkt het stadsarchief van Bocholt een speciaal instrument met een historische foto in zijn maandelijkse themaserie.

In 1928 bestond de arbeidersvereniging St. Paulus 55 jaar. In die tijd had de vereniging 1.264 leden die hun regelmatige bijeenkomsten hielden in het clubhuis in de Wesemannstraße. Het gebouw, dat in 1886 door de parochie van St. George werd gekocht, moest eind jaren 1920 ingrijpend worden gerenoveerd en verbouwd. De heropening op 15 januari 1928 was echter niet het einde van het verhaal. Er moest nog een huisorgel worden geïnstalleerd, wat een jaar later werd voltooid.

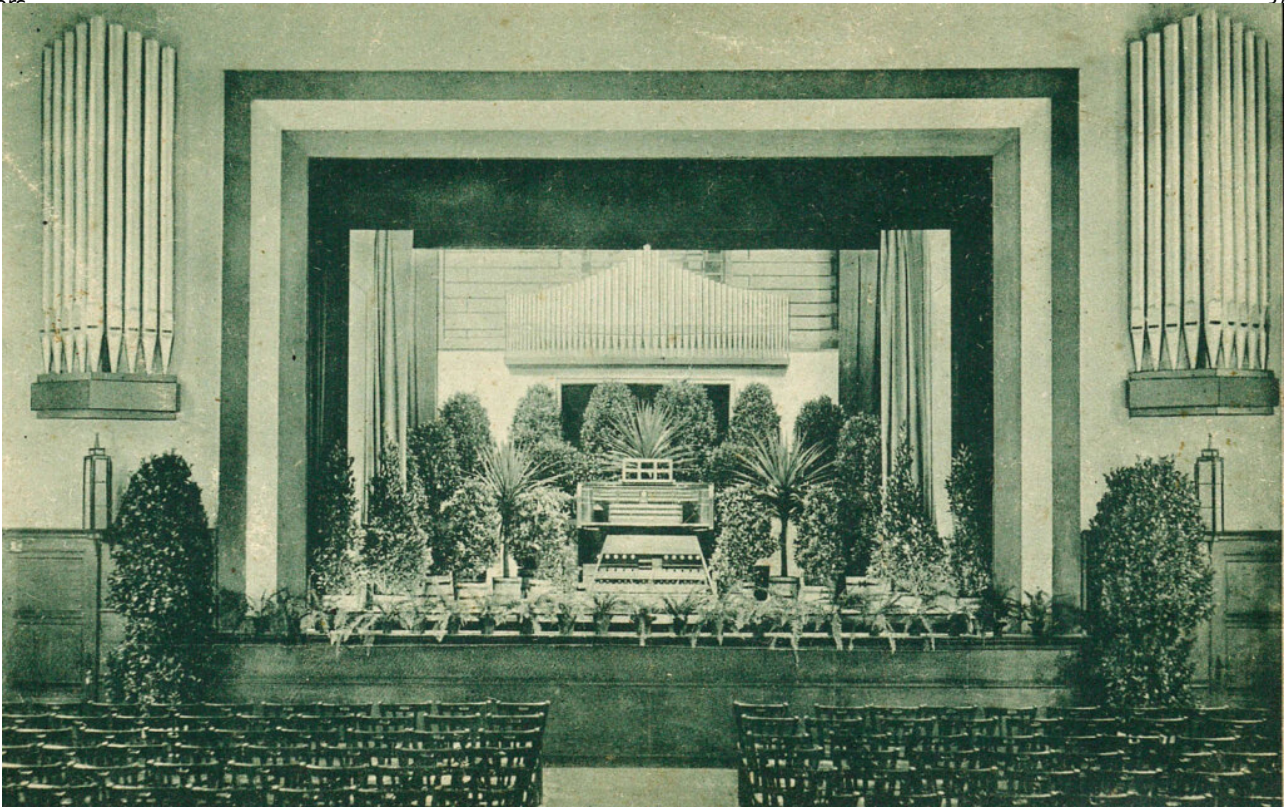
Het instrument kwam uit de werkplaats van de Dorstense meester-orgelbouwer Franz Breil en bevatte in totaal 31 klinkende registers met een selectie prachtige karakterregisters, waarvan het effect nauwkeurig kon worden uitgewaaid door een blind zwelwerk. Het orgel had ook drie klavieren en een driedelige vrije pijp facade in de stijl van de moderne tijd, zonder speciale omlijsting of versiering.

Naar de mening van een expert zou de celesta voor een beter effect beter buiten de gesloten pijpenkamer geplaatst zijn en niet - zoals op de foto - binnen de podiumconstructie aan het hoofd van de grote aula. Er werd destijds 30.000 mark geïnvesteerd in de aankoop. De installatie duurde enkele weken.

De inauguratie en demonstratie van het nieuwe concertorgel vond plaats op 20 januari 1929 door prelaat Franz Richter van St. Georg. Georg. "Nu - ongewoon voor Bocholt - komt het koninklijke instrument, dat tot nu toe alleen in de kerk zijn heilige plicht deed tijdens de diensten, naar buiten in de maatschappij," was de mening van een muzikdeskundige in die tijd. Hij interpreteerde deze daad niet als profanatie van het instrument, omdat echte muziek nooit profaan was, "maar op zichzelf een feest, een zaak van hoger bestaan" en bijzonder geschikt om mensen uit hun alledaagse leven te halen.

De inwijdingsceremonie werd gevolgd door een concert met de Essen organist Schuhmacher, een leerling van de Keulse kathedraalorganist Hans Bachem. Op het programma stonden werken van de componisten Bach, Frescobaldi, Böhm, Reger en Haas. Het orgel werd vervolgens slechts zeven jaar gebruikt als onderdeel van het muzikale en sociale leven van de vereniging omdat de arbeidersvereniging St. Paulus, net als alle andere in het administratieve district Münster, op 16 september 1935 werd ontbonden "op basis van het decreet van de Rijkspresident voor de bescherming van het volk en de staat van 28 februari 1933" en haar bezittingen in beslag werden genomen.

*De ingebruikname en demonstratie van het concertorgel in het Paulushaus vond plaats op 20 januari 1929 door prelaat Franz Richter uit St. Georg.
© Stadtarchiv Bocholt*